

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Katowicach

LKA.410.20.4.2025

Pan
Tomasz Pieczka
Wójt
Gminy Świerklany
ul. Kościelna 85
44-266 Świerklany

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/25/030 Opieka nad osobami starszymi w gminach wiejskich i miejsko-wiejskich

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy Świerklany ¹ , ul. Kościelna 85, 44-266 Świerklany
Kierownik jednostki kontrolowanej	Tomasz Pieczka, od dnia 25 listopada 2014 r. ²
Zakres przedmiotowy kontroli	Identyfikowanie potrzeb osób starszych w zakresie opieki w miejscu zamieszkania oraz zapewnienie dostępności opieki nad tymi osobami na terenie gminy. Prawidłowość i skuteczność realizacji wybranych form opieki w miejscu zamieszkania nad osobami starszymi.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2022 r. do zakończenia czynności kontrolnych, z uwzględnieniem dowodów sporządzonych przed tym okresem, jeżeli mają one istotny wpływ na ustalenia i oceny.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
Kontrolerzy	Dariusz Bienek, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/180/2025 z 3 października 2025 r. Agnieszka Czapelka, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/181/2025 z 6 października 2025 r. Mariusz Krynke, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/170/2025 z 25 września 2025 r.

(akta kontroli str. 1-6)

¹ Dalej: „Urząd”.

² Dalej: „Wójt”.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W okresie objętym kontrolą w Urzędzie prawidłowo realizowano zadania w zakresie opieki nad osobami starszymi w miejscu zamieszkania, w ramach programu resortowego *Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością*⁵.

W Gminie Świerklany⁶ dysponowano odpowiednim rozeznaniem odnośnie do potrzeb w zakresie opieki dla osób starszych w miejscu zamieszkania. W latach 2022-2025 w Gminie obowiązywały kolejno dwie strategie rozwiązywania problemów społecznych⁷, które zostały opracowane z wykorzystaniem przeprowadzonych badań społecznych. Zawierały opisy celów strategicznych i operacyjnych, kierunków działań oraz wyznaczników ich osiągnięcia, w tym również w zakresie obejmującym osoby starsze.

Bieżący monitoring realizacji obowiązujących w Gminie strategii prowadzono zgodnie z określonymi wymaganiami, jednak nie sporządzono raportu z ewaluacji *Strategii społecznej 2016-2023* pomimo obowiązku jego opracowania po zakończeniu jej realizacji, co było działaniem nierzetelnym Wójta jako nadzorującego realizację zadań przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świerklanach⁸.

Prowadzone w latach 2022-2025 (I-sze półrocze) na terenie Gminy różnorodne formy opieki nad osobami starszymi obejmowały również - oprócz podstawowych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania - resortowe programy wspierające seniorów, tj. AOON, *Opieka wytchnieniowa* oraz *Opieka 75+*. Informacje o tych programach udostępnione były na stronach internetowych Urzędu i GOPS, a także przekazywano je osobom zainteresowanym osobiście przez pracowników Urzędu oraz GOPS. W okresie objętym kontrolą Gmina dysponowała odpowiednimi środkami finansowymi umożliwiającymi świadczenie pomocy w ww. formach.

Informacje o przyznaniu usług asystenckich w ramach realizowanego Programu AOON wydawano bez zbędnej zwłoki, zgodnie z obowiązującymi zasadami, na podstawie zgłaszanych potrzeb i oczekiwań, każdorazowo w oparciu o informacje zawarte w złożonych kartach zgłoszeń. Przyznawaniem tych usług w 2022 r. zajmował się zespół powołany przez Wójta, natomiast w latach 2023-2024 co najmniej dwie osoby. Prowadzona w związku z realizacją ww. programu dokumentacja sporządzona była rzetelnie, w sposób zgodny z wymogami, poza jednym przypadkiem nieopisania w karcie realizacji usług wykonanych czynności asystenckich oraz niepodania w sześciu przypadkach adresu ich realizacji.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dalej: „AOON”.

⁶ Dalej: „Gmina”.

⁷ *Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Świerklany na lata 2016-2023* przyjęta uchwałą Nr 115/XIV/16 Rady Gminy Świerklany z dnia 31 marca 2016 r. dalej: „Strategia społeczna 2016-2023” oraz *Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Świerklany na lata 2024-2030* przyjęta uchwałą nr 491/LXXIV/23 Rady Gminy Świerklany z dnia 14 grudnia 2023 r. dalej: „Strategia społeczna 2024-2030”.

⁸ Dalej: „GOPS”.

Na bieżąco sprawowany był przez Wójta nadzór nad prawidłowością świadczonych usług asystenckich.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej kontrolowanej działalności

OBSZAR 1. Identyfikowanie potrzeb osób starszych w zakresie opieki w miejscu zamieszkania oraz zapewnienie dostępności opieki nad tymi osobami na terenie gminy.

Opis stanu faktycznego

Identyfikacja potrzeb i osób potrzebujących wsparcia odbywała się w Gminie przede wszystkim w ramach bieżącej pracy pracowników socjalnych GOPS, którzy poprzez rozeznanie środowiska pozyskiwali informacje o potrzebach mieszkańców. Ponadto, informacje w tym zakresie pozyskiwano również w ramach współpracy GOPS z innymi instytucjami, tj. służbą zdrowia¹⁰, organizacjami pozarządowymi, placówkami opieki medycznej oraz Policją (informacje przekazywane przez dzielnicowych).

(akta kontroli str. 277)

W ramach przygotowania Strategii społecznej 2024-2030 w Gminie zostały przeprowadzone badania ankietowe wśród pracowników GOPS oraz dorosłych mieszkańców, z których pozyskano informacje związane z problemami osób starszych w Gminie. Natomiast nie dokonywano analiz/ocen sytuacji osób starszych, w tym również samotnych, zamieszkujących na jej terenie, nie zlecano również takich opracowań podmiotom zewnętrznym. Wójt wyjaśnił, że w Gminie przeważają rodziny wielopokoleniowe, w związku z czym osoby starsze w większości mają zapewnioną opiekę.

(akta kontroli str. 127-128, 276)

Zgodnie z założeniami *Strategii społecznej 2024-2030*, sporządzenie diagnozy potrzeb seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami zaplanowano na rok 2027 (w ramach celu strategicznego nr 4 *Wzmocnienie skuteczności gminy, w tym gminnego ośrodka pomocy społecznej, w rozwiązywaniu problemów mieszkańców*).

(akta kontroli str. 130)

1.2 Gminne dokumenty strategiczne

W okresie objętym kontrolą w Gminie obowiązywały kolejno dwie strategie rozwiązywania problemów społecznych, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej¹¹, tj.:

- 1) *Strategia społeczna 2016-2023*.
- 2) *Strategia społeczna 2024-2030*.

(akta kontroli str. 54-66, 100-151, 276)

⁹ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹⁰ Np. poprzez regularny kontakt z pielęgniarką środowiskową.

¹¹ Dz. U. z 2025 r. poz. 1214, ze zm., dalej: ustawa o pomocy społecznej.

W *Strategii społecznej 2016-2023* ujęto jedno zagadnienie, które dotyczyło wyłącznie osób starszych – zawarte w celu strategicznym nr 4 *Wzmocnienie skuteczności gminy w rozwiązywaniu problemów mieszkańców* - cel operacyjny nr 3 *Wykorzystanie potencjału samoorganizacji osób starszych i wspieranie ich aktywności społecznej*. W ramach tego celu operacyjnego zaplanowano działanie pn. *Stworzenie przestrzeni umożliwiającej osobom starszym aktywne spędzanie czasu wolnego*.

Pozostałe założenia, cele, kierunki i działania opisane w ww. strategii, sformułowane zostały w sposób ogólny i odnosiły się do wszystkich grup społecznych, bez wyodrębnienia osób w wieku 60+.

(akta kontroli str. 63)

Dla osiągnięcia ww. celu operacyjnego przyjęto dwa nw. wskaźniki realizacji:

- liczba osób starszych objętych wsparciem w zakresie aktywnego spędzania wolnego czasu;
- liczba miejsc/placówek świadczących wsparcie na rzecz aktywizacji osób starszych.

W pozostałym zakresie – dla realizacji celu strategicznego nr 4 – określone wskaźniki dotyczyły wszystkich grup społecznych:

- liczby osób korzystających z poradnictwa prawnego oraz psychologicznego świadczonego na terenie gminy;
- liczby partnerskich inicjatyw podjętych na rzecz diagnozowania i rozwiązywania lokalnych problemów społecznych;
- liczby organizacji pozarządowych angażujących do swojej działalności społecznej mieszkańców gminy.

(akta kontroli str. 64)

W punkcie 7 *Strategii społecznej 2016-2023* przewidziano, że odpowiedzialnym za wdrożenie poszczególnych zadań w niej określonych miał być zespół, kierowany przez osobę zarządzającą gminną jednostką pomocy społecznej.

(akta kontroli str. 65)

Wójt poinformował, że ww. zespół nie powstał. W jego ocenie nadzór nad realizacją *Strategii 2016-2023* sprawował kierownik GOPS, którego jednym z zadań było doprowadzenie do powstania tego zespołu. Zaznaczył przy tym, że za całokształt spraw związanych z działalnością w zakresie polityki społecznej Gminy odpowiedzialny był GOPS, a tym samym jego kierownik.

(akta kontroli str. 587)

Zgodnie z pkt 8 *Strategii społecznej 2016-2023* monitoring jej realizacji prowadzony był na bieżąco, w cyklach rocznych, w ramach sprawozdań z działalności GOPS, które przedstawiano Radzie Gminy w terminach zgodnych z ustalonymi w ww. strategii, tj. do 31 marca w latach 2023-2024.

(akta kontroli str. 65, 182-202)

Z realizacji przedmiotowej strategii nie opracowano raportu ewaluacyjnego, co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 66, 441)

W ramach przygotowania założeń do *Strategii społecznej 2024-2030*, przeprowadzone zostały badania ankietowe wśród pracowników GOPS¹², w wyniku których wskazano na następujące problemy dot. osób w wieku 60+: brak ośrodka wsparcia dla osób starszych (np. klubu seniora), który działałby codziennie i gdzie seniorzy mieliby zapewnioną opiekę i zajęcia; ograniczony dostęp do lekarzy specjalistów oraz rehabilitacji; brak wsparcia ze strony najbliższej rodziny oraz małą ofertę spędzania czasu wolnego dla seniorów. Zgodnie z uzyskanymi wynikami, 60% badanych pracowników GOPS przyznała, że oferta pomocy dla osób starszych (pomoc, wsparcie, usługi opiekuńcze) jest raczej niewystarczająca.

Ponadto, przeprowadzone badania ankietowe wśród dorosłych mieszkańców Gminy¹³ wykazały m.in. takie problemy seniorów jak: samotność (72,2%), ubóstwo (40,7%), poczucie odrzucenia i nieprzydatności innym (37%), utrudniony dostęp do placówek medycznych (35,2%), utrudniony dostęp do usług opiekuńczych (27,8%), choroby i inwalidztwo 24,1%, a także brak zorganizowanych form spędzania czasu wolnego (16,7%).

(akta kontroli str. 127-128)

Powyższe znalazło odzwierciedlenie w jednym z obszarów *Strategii społecznej 2024-2030*, gdzie w punkcie *Problemy osób starszych i niepełnosprawność*, wśród słabych stron wskazano m.in. wykluczenie społeczne, samotność, izolacja; ograniczony dostęp do lekarzy specjalistów i usług rehabilitacyjnych; niewystarczające działania w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób starszych i samotnych, a także niewystarczająca liczba form integracji i aktywizacji osób starszych.

Z kolei wśród mocnych stron wymieniono: zaangażowanie pracowników GOPS w pomoc osobom starszym oraz osobom z niepełnosprawnościami; dostrzeganie problemów osób starszych i osób z niepełnosprawnościami w środowisku lokalnym; realizacja programów wspierających - AOON i *Opieka wytchnieniowa*, a także działania samorządu lokalnego na rzecz seniorów.

(akta kontroli str. 137-138)

Jednym z celów strategicznych zawartych w *Strategii społecznej 2024-2030* był cel nr 4 *Wsparcie osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami*, w którym w ramach obszaru 4.1. *Likwidacja barier architektonicznych i społecznych* zaplanowano dziewięć kierunków działań (z których osiem¹⁴ dotyczyło osób

¹² W badaniu udział wzięło pięciu pracowników GOPS.

¹³ W badaniu udział wzięło 108 dorosłych mieszkańców z terenu Gminy.

¹⁴ Działania: 4.1.1 Monitorowanie sytuacji osób starszych oraz osób z niepełnosprawnością; 4.1.2 Udzielanie wsparcia finansowego oraz rzeczowego osobom starszym oraz osobom z niepełnosprawnościami przez GOPS; 4.1.3. Świadczenie usług opiekuńczych dla seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami z terenu gminy; 4.1.4 Budowanie świadomości społecznej na temat potencjału i potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz osób starszych; 4.1.5 Podejmowanie działań mających na celu likwidację barier architektonicznych i komunikacyjnych; 4.1.6 Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi, które działają na rzecz osób starszych i osób z niepełnosprawnościami; 4.1.8 Poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego dla

starszych i osób z niepełnosprawnościami) oraz ustalono dla nich 12 wskaźników monitorowania (z czego dziewięć dotyczyło osób starszych):

- 1) Liczba diagnoz potrzeb seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami na terenie gminy - wartość docelowa na 2030 r. - jedna diagnoza w okresie trwania strategii (w 2027 r.);
- 2) Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu niepełnosprawności - wartość początkowa 32 rodziny, wartość docelowa w 2030 r. - *utrzymanie na zbliżonym poziomie*¹⁵;
- 3) Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu długotrwałej choroby - wartość początkowa 10 rodzin, wartość docelowa w 2030 r. - *utrzymanie na zbliżonym poziomie*¹⁶;
- 4) Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi - wartość początkowa osiem osób, wartość docelowa w 2030 r. - *wzrost*¹⁷;
- 5) Liczba kampanii społecznych mających na celu budowanie świadomości społecznej na temat potencjału i potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz osób starszych - wartość początkowa brak kampanii, wartość docelowa w 2030 r. - jedna kampania na cztery lata w okresie obowiązywania strategii¹⁸;
- 6) Liczba inwestycji mających na celu likwidację barier architektonicznych oraz komunikacyjnych - wartość początkowa brak inwestycji, wartość docelowa w 2030 r. - minimum jedna inwestycja w okresie obowiązywania strategii¹⁹;
- 7) Liczba organizacji pozarządowych z terenu gminy działających na rzecz osób starszych i osób z niepełnosprawnościami - wartość początkowa jedna organizacja, wartość docelowa w 2030 r. - *utrzymanie na zbliżonym poziomie*²⁰;
- 8) Liczba działań polegających na organizacji aktywnych form spędzania czasu wolnego dla seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami - wartość początkowa trzy działania, wartość docelowa w 2030 r. - *trzy działania*²¹;
- 9) Liczba wolontariuszy - brak wartości początkowej, wartość docelowa 2030 r. - *„wzrost”*²².

(akta kontroli str. 141-145, 152-181)

Odnosnie przyjęcia ww. wskaźników monitorowania Wójt wyjaśnił, że „Zapisy dokumentu powstawały na skutek współpracy Gminy z podmiotem opracowującym dokument na jej zlecenie. Wskaźniki powstawały zarówno z uwzględnieniem sugestii podmiotu zewnętrznego mającego doświadczenie w opracowywaniu tego typu dokumentów, jak i świadomości realnych możliwości działania oraz doświadczeniami Gminy z lat ubiegłych. Przyjęte

osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami; 4.1.9 Popularyzowanie i organizowanie wolontariatu na rzecz osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami wymagających wsparcia.

¹⁵ Wg sprawozdania z realizacji Strategii społecznej 2024-2030 za 2024 r., wsparcia udzielono 23 rodzinom, w tym 12 osobom starszym.

¹⁶ Wg sprawozdania za 2024 r. wsparciem objęto siedem rodzin, w tym pięć osób starszych.

¹⁷ Wg sprawozdania za 2024 r. usługami opiekuńczymi objęto cztery osoby, w tym trzy osoby starsze.

¹⁸ Wg sprawozdania za 2024 r. przeprowadzono 14 kampanii informacyjnych, w tym dwie dotyczyły osób starszych.

¹⁹ Wg sprawozdania za 2024 r. nie przeprowadzono inwestycji w ww. zakresie.

²⁰ Wg sprawozdania za 2024 r. współpracowano z jedną organizacją.

²¹ Wg sprawozdania za 2024 r. realizowano trzy działania (wszystkie były kierowane do osób starszych).

²² Wg sprawozdania za 2024 r. pozyskano jednego wolontariusza.

wartości wskaźników (1 kampania na 4 lata czy utrzymanie działań polegających na organizacji aktywnych form spędzania czasu seniorów na zbliżonym poziomie) odzwierciedlają zarówno aktualne możliwości finansowe i organizacyjne Gminy i GOPS, jak i opierają się na braku pewnej wiedzy co do możliwych źródeł i form dofinansowania tego typu działań w przyszłości. Ponadto przyjęcie na etapie wyjściowym relatywnie małych wartości wskaźników nie wyklucza podejmowania działań w trakcie realizacji, które pozwolą na osiągnięcie wskaźników wyższych od zaplanowanych”.

Wójt dodał również, że „Mając na względzie uwagi Najwyższej Izby Kontroli dotyczące aktualnie obowiązującej Strategii, dołożymy wszelkich starań, aby proces monitorowania i ewaluacji Strategii 2024-2030 był realizowany zgodnie z przyjętymi założeniami, a wskaźniki aktualizowane w oparciu o występujące tendencje czy realizowane działania, tak aby dokument ten realnie służył mieszkańcom naszej Gminy”.

(akta kontroli str. 594-595)

Jako prognozowane rezultaty realizacji strategii – w zakresie celu strategicznego nr 4 wskazano:

- zwiększenie skuteczności wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych;
- wzrost świadomości mieszkańców na temat sytuacji oraz potrzeb osób starszych i osób z niepełnosprawnościami;
- wzrost aktywności osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami na rynku pracy i w życiu społecznym.

W *Strategii Społecznej 2024-2030* założono również, że jej realizacja przyczyni się do:

- stałej i pełnej diagnozy problemów społecznych i oceny stopnia zaspokojenia zdiagnozowanych potrzeb wraz z ich stałym monitoringiem;
- wzrostu jakości życia lokalnej społeczności oraz atrakcyjności gminy jako przyjaznej dla rodzin z dziećmi, seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami;
- poprawy dostępu do informacji o oferowanych usługach społecznych, w tym o charakterze specjalistycznym, skierowanych do różnych grup adresatów;
- wzmocnienia funkcji integracyjnych i społecznych mieszkańców.

(akta kontroli str. 143, 145)

Strategia społeczna 2024-2030 została opracowana przez zewnętrznego wykonawcę na podstawie umowy (nr GOPS.1131.3.2023.MW.) podpisanej przez Wójta 31 lipca 2023 r.

(akta kontroli str. 94-98)

Odpowiedzialnym za wdrażanie, monitoring oraz ewaluację *Strategii społecznej 2024-2030* był GOPS.

(akta kontroli str. 148)

W Gminie Świerklany nie opracowano i nie wdrożono dokumentu o charakterze strategicznym skierowanego wyłącznie do osób starszych. Wójt wyjaśnił, że jak dotąd nie było takiej potrzeby, gdyż w wiejskiej Gminie Świerklany wciąż jest „żywy” wzór rodzin wielopokoleniowych oraz rozwinięty system pomocy

sąsiedzkiej. W ocenie Wójta te cechy w dużym stopniu zabezpieczają potrzeby osób starszych w Gminie.

(akta kontroli str. 442)

Oprócz wyżej opisanych strategii społecznych, w okresie objętym kontrolą w Gminie obowiązywały również dwie inne strategie, zawierające zagadnienia dot. problematyki senioralnej:

1. *Strategia Rozwoju Gminy Świerklany na lata 2015-2023*²³;
2. *Strategia Rozwoju Ponadlokalnego Gmin Powiatu Rybnickiego na lata 2021-2030*²⁴.

W pierwszej z ww. strategii, w obszarze strategicznym nr 2 *Infrastruktura społeczna i usługi na rzecz mieszkańców i przedsiębiorców*, określony został cel *Zapewnienie dostępu do wysokiej jakości infrastruktury społecznej i usług*. W ramach tego celu wskazano *poła operacyjne*, w których wskazano następujące kierunki działania związane z osobami starszymi:

- Aktywne i zdrowe społeczeństwo: poprawa dostępu do profilaktyki, diagnostyki i rehabilitacji leczniczej (*poła operacyjne* 2.3.);
- Włączenie społeczne: budowa lub adaptacja obiektów bądź pomieszczeń na potrzeby centrum usług społecznych (w tym na potrzeby realizacji polityki senioralnej), kompleksowe działania na rzecz integracji i aktywizacji społeczno-zawodowej seniorów oraz podnoszenie świadomości mieszkańców, głównie osób starszych, na temat wiedzy o dostępnych formach pomocy, oferty usług senioralnych czy innych form aktywizacji (*poła operacyjne* 2.4.);
- Turystyka, rekreacja i sport/Usługi czasu wolnego: wzrost kompetencji w zakresie umiejętności cyfrowych i języków obcych osób starszych oraz interakcji między grupami (przedstawicielami lokalnego środowiska), tj. seniorzy i młodzież poprzez organizowanie wspólnych spotkań polegających m.in. na wymianie wzajemnych doświadczeń (*poła operacyjne* 2.6./2.7.)

Ponadto, w ramach *Zadań strategicznych* wskazano budowę lub adaptację pomieszczeń na potrzeby domu seniora, co zostało zrealizowane w 2019 r.

(akta kontroli str. 74-88, 92-93)

Strategia Rozwoju Ponadlokalnego Gmin Powiatu Rybnickiego na lata 2021-2030 przyjęta została przez Radę Gminy w 2022 r. Określono w niej m.in. cel strategiczny *Dostosowywany do zmian cywilizacyjnych poziom jakości życia mieszkańców* (C1.). W ramach tego celu został określony cel operacyjny *Wyprofilowana oferta wspierająca osoby o szczególnych potrzebach* (C1.7.), zawierający m.in. kierunki na rzecz realizacji celów strategicznych i operacyjnych, zawierające opisy działań odnoszących się do osób starszych, w tym: *Działania instytucjonalne i inwestycyjne na rzecz podnoszenia dostępności usług opiekuńczych dla osób dorosłych – seniorów i osób o szczególnych potrzebach* (K.1.7.2.) oraz *Oferta wspierająca integrację i aktywizację kobiet, seniorów, osób ze szczególnymi potrzebami* (K.1.7.3.).

²³ Dalej: „Strategia Rozwoju Gminy”.

²⁴ Uchwała nr 368/LVII/22 Rady Gminy Świerklany z dnia 20 października 2022 r.

Powyższe cele oraz kierunki działań zostały uwzględnione w *Strategii społecznej 2024-2030* w ramach określonych w niej działań na rzecz osób starszych.

(akta kontroli str. 67-73, 106-109)

1.3 Formy pomocy osobom starszym realizowane na terenie gminy

Pomoc osobom starszym w Gminie Świerklany była realizowana w okresie objętym kontrolą w następujących formach:

- 1) usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, w tym dofinansowanych w ramach programu *Opieka 75+*²⁵, z których skorzystało w latach 2022-2025 (I półrocze) łącznie dziewięć osób²⁶;
- 2) usług asystencji osobistej w ramach AOON edycje 2022 r., 2023 r., 2024 r. i 2025 r.; z tej formy pomocy skorzystało w okresie objętym kontrolą łącznie 13 osób²⁷;
- 3) pobytu w domach pomocy społecznej (zlokalizowanych poza terenem Gminy) - w 2022 r. i w 2023 r. po trzy osoby starsze, w 2024 r. i w I półroczu 2025 r. – po cztery osoby starsze;
- 4) Programu *Opieka wytchnieniowa*, w ramach którego pomoc skierowano do opiekunów osób z niepełnosprawnościami: w 2022 r. – w sześciu, w 2023 jedenastu, w 2024 r. dziewięciu, a w I półroczu 2025 r. – dziesięciu przypadkach.
- 5) innych, tj.
 - a) *Posiłek w szkole i w domu*, z którego skorzystały osoby starsze w liczbie: trzy - w 2022 r., cztery w 2023 r., trzy w 2024 r. i dwie w I półroczu 2025 r.;
 - b) zasiłek okresowy – jedna osoba starsza w każdym roku z okresu 2022-2025 (I półrocze);
 - c) zasiłek celowy - trzy osoby starsze w 2022 r., sześć w 2023 r. i trzy w I półroczu 2025 r. (w 2024 r. osoby starsze nie korzystały);
 - d) specjalny zasiłek celowy - jedna osoba starsza w 2022 i w 2023, cztery w 2024 r., natomiast w 2025 r. żadna osoba starsza nie korzystała;
 - e) zasiłek stały - 12 osób starszych w 2022 r., 11 w 2023 r., dziewięć w 2024 r. i 11 w I półroczu 2025 r.

(akta kontroli str. 282, 284-285)

Ze względu na liczbę osób korzystających z poszczególnych form wsparcia należy zauważyć, że w latach 2022-2025 (do 30 czerwca), charakter dominujący miały usługi świadczone w ramach programu *Opieka wytchnieniowa* – 36 osób korzystających i AOON - 25.

(akta kontroli str. 282, 284-285)

²⁵ Pomocą w ramach programu *Opieka 75+* objęto w 2022 r. i 2023 r. – po dwie osoby starsze, w 2024 r. i w I półroczu 2025 – po jednej osobie starszej. Usługi w ramach tego programu realizowane były przez GOPS.

²⁶ W 2022 r. korzystało siedem osób, w 2023 i w 2024 r. – po trzy, a w 2025 (I półrocze) – dwie osoby starsze, przy czym niektóre z tych osób korzystały z pomocy w więcej niż jednym roku.

²⁷ W 2022 r. korzystały dwie osoby, w 2023 r. – pięć, w 2024 r – siedem, a w I półroczu 2025 r. – 11 osób starszych, przy czym niektóre z tych osób korzystały z pomocy w więcej niż jednym roku.

Gmina wnioskowała o środki na realizację programów AOON, *Opieka wytchnieniowa* i *Opieka 75+* we wszystkich latach objętych kontrolą. Środki na realizację tych programów zostały przyznane w następujących kwotach:

- AOON - 40 tys. zł na 2022 r., 56,7 tys. zł na 2023 r., 103,6 tys. zł na 2024 r. oraz 205,3 tys. zł na 2025 r.;
- *Opieka wytchnieniowa* - 49 tys. zł na 2022 r., 81,1 tys. zł na 2023 r., 93,5 tys. zł na 2024 r. oraz 90,7 tys. zł na 2025 r.;
- *Opieka 75+* - 8,8 tys. zł na 2022 r., 1,2 tys. zł na 2023 r., 2,5 tys. zł na 2024 r. i 5,4 tys. zł na 2025 r.

(akta kontroli str. 309, 326, 340, 360, 372, 390, 402, 424, 591)

W 2025 r. w Gminie wprowadzono nową formę pomocy w postaci usług sąsiedzkich²⁸, jednak w tym roku Urząd nie wnioskował o środki dla tej usługi.

(akta kontroli str. 282, 579)

Wójt wyjaśnił, że wprowadzona 1 maja 2025 r. forma pomocy społecznej w postaci usług sąsiedzkich była (i jest) promowana na stronie internetowej GOPS²⁹. Informacja ta była również przekazywana ustnie w trakcie wizyt pracowników socjalnych. Poinformował jednocześnie, że zarówno on, jak i pracownicy ośrodka, nie dysponują wiedzą w zakresie przyczyn niewystępowania o taką formę wsparcia. Zauważył przy tym, że znaczenie może mieć „(...) kontekst kulturowy – Gmina Świerklany to gmina wiejska, śląska, z wielopokoleniowym modelem rodziny i mocno rozwiniętymi, nieformalnymi więziami sąsiedzkimi”.

(akta kontroli str. 586-587)

Informacje o możliwości skorzystania przez osoby starsze z różnych form pomocy lub zajęć integrujących były udostępniane na stronie Urzędu³⁰ oraz poprzez przekierowanie na strony Gminnego Ośrodka Kultury i Rekreacji w Świerklanach³¹ i GOPS³².

(akta kontroli str. 596-599)

1.4 Finansowanie pomocy świadczonej osobom starszym w ramach programów AOON i Opieka wytchnieniowa.

Na realizację zadań w ramach AOON w latach 2022-2025 Gmina w wyniku podpisanych umów otrzymała od Wojewody Śląskiego środki finansowe w następujących kwotach: 40 tys. zł³³ na 2022 r. (wykorzystano 38,3 tys. zł - 96%), 56,7 tys. zł³⁴ na 2023 r. (wykorzystano 49,8 tys. zł - 88%), 103,6 tys. zł³⁵ na 2024 r. (wykorzystano 93,5 tys. zł - 92%) oraz 205,3 tys. zł³⁶ na 2025 r.

²⁸ Wprowadzona uchwałą Rady Gminy z dnia 27 marca 2025 r.

²⁹ Link: <https://ops.swierklany.pl/uslugi-sasiedzkie.html>

³⁰ Link: <https://swierklany.pl/fundusze-solidarnosciowy.html>

³¹ Link: <https://gokir.swierklany.pl>

³² Link: <https://ops.swierklany.pl>

³³ Umowa nr PSXI.AOOzN.JST.946.1.72.2022 podpisana 24 lutego 2022 r.

³⁴ Umowa nr PSXI.AOOzN.JST.946.1.86.2023 podpisana 15 lutego 2023 r.

³⁵ Umowa nr PSXI.AOOzN.JST.946.1.97.2024 podpisana 14 lutego 2024 r.

³⁶ Umowa nr PSXI.AOOzN.JST.2025.117 podpisana 16 grudnia 2024 r.

Z kolei na zadania realizowane w ramach programu *Opieka wytnieniowa* w latach 2022-2025 Gmina w wyniku podpisanych umów otrzymała: 49 tys. zł³⁷ na 2022 r. (wykorzystano 47,7 tys. zł - 97%), 81,1 tys. zł³⁸ na 2023 r. (wykorzystano 75,2 tys. zł - 93%), 93,5 tys. zł³⁹ na 2024 r. (wykorzystano 80,9 tys. zł - 87%) oraz 90,7 tys. zł⁴⁰ na 2025 r.

(akta kontroli str. 307-432)

Usługi w ramach programu *Opieka 75+* realizowane były w okresie objętym kontrolą przez GOPS. Na realizację tego programu w latach 2022-2025 Gmina w wyniku podpisanych umów otrzymała od Wojewody Śląskiego następujące kwoty: 8,8 tys. zł na 2022 r. (wykorzystano 2,4 tys. zł - 27,3%)⁴¹, 1,2 tys. zł na 2023 r. (wykorzystano 1,2 tys. zł - 100%)⁴², 2,5 zł na 2024 r. (wykorzystano 1,5 tys. zł - 60%)⁴³ oraz 5,4 tys. zł⁴⁴ na 2025 r.

(akta kontroli str. 591)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Nieustalenie formy przeprowadzenia ewaluacji podsumowującej realizację *Strategii społecznej 2016-2023* oraz sposobu powołania stałego zespołu jej realizatorów skutkujące nieopracowaniem raportu z ewaluacji tego dokumentu, co było działaniem nierzetelnym.

Zgodnie z pkt. 8 *Strategii społecznej 2016-2023*, z jej ewaluacji miał powstać jeden raport będący podsumowaniem całego procesu ewaluacji. Założono, że miały się w nim znaleźć informacje dotyczące stopnia osiągnięcia zakładanych celów, a także wnioski i rekomendacje służące realizacji dalszych działań w obszarze pomocy społecznej. Dokument ten miał mieć formę ewaluacji wewnętrznej lub zewnętrznej, tj. miał być wykonany przez stały zespół realizatorów lub zlecony do opracowania podmiotowi zewnętrznemu. Zespół realizatorów strategii wskazany w pkt. 7 *Strategii społecznej 2016-2023*, który miał pracować pod kierownictwem osoby zarządzającej GOPS nie powstał. Nie została również ustalona forma opracowania ww. raportu. W wyniku niepodjęcia działań mających na celu realizację założeń przedmiotowej Strategii, do dnia zakończenia kontroli nie powstał raport z jej ewaluacji.

(akta kontroli str. 65-66, 441)

Wójt wyjaśnił: „Podstawową przyczyną nie powstania zespołu oraz niewykonania ewaluacji były (...) zmiany na stanowisku kierownika GOPS, który miał przewodzić zespołowi ds. wdrażania strategii. Zmiany te powodowały zakłócenia w komunikacji na szczeblu Wójt – kierownik GOSP, wynikające z nieprecyzyjnego przekazywania informacji przez osobę odchodzącą ze stanowiska osobie, która je zajmowała”. Wójt dodał, że odchodzący kierownik GOPS nie przekazał osobie

³⁷ Umowa nr PSXI.OW.946.2.77.2022 podpisana 24 lutego 2022 r.

³⁸ Umowa nr PSXI.OW.946.2.89.2023 podpisana 24 lutego 2023 r.

³⁹ Umowa nr PSXI.OW.946.2.93.2024 podpisana 23 lutego 2024 r.

⁴⁰ Umowa nr PSXI.OW.JST.2025.107 podpisana 5 marca 2025 r.

⁴¹ Umowa nr PSVa.3113.4.42.2022 z 16 maja 2022 r.

⁴² Umowa nr PSVa.3113.10.41.2023 z 7 lipca 2023 r.

⁴³ Umowa nr PSVa.3113.43.49.2024 z 4 lipca 2024 r. aneksowana 5 listopada 2024 r.

⁴⁴ Umowa nr PSVa.3127.36.51.2025 z 11 czerwca 2025 r.

obejmującej to stanowisko 1 stycznia 2024 r., informacji dotyczących zadań wynikających ze *Strategii społecznej 2024-2030*, w tym informacji o konieczności opracowania raportu z ewaluacji.

Wójt wyjaśnił ponadto, że „Na co dzień odpowiadam za całokształt spraw związanych z działalnością Gminy, nie tylko w zakresie polityki społecznej, ale także edukacji, dróg, inwestycji, gospodarki przestrzennej i komunalnej, ochrony środowiska, podatków, zamówień publicznych, obrony cywilnej, infrastruktury gminnej i jej mienia, rozwoju, promocji itp. Z uwagi na tę ilość zadań, realizuję je poprzez Urząd Gminy i jednostki podległe. Tym samym oczekiwałem, że Kierownik GOPS, który znał doskonale treść Strategii i jej zapisy oraz sprawował najbliższy nadzór nad jej realizacją, poruszy kwestie związane z organizacją zespołu i ewaluacją podczas spotkań ze mną, co jednak nie miało miejsca.” Zwrócił przy tym uwagę na duże zaangażowanie pracowników GOPS w świadczenie usług z zakresu pomocy społecznej i realizację różnego rodzaju programów wspierających, co było najczęstszym tematem rozmów pomiędzy Wójtem a Kierownikiem jednostki. Kwestia organizacji realizacji zadań w strategii i jej ewaluacji nie została podjęta z uwagi na dużą ilość spraw bieżących.

(akta kontroli str. 441, 485-486, 587)

W ocenie NIK, natłok wykonywanych zadań służbowych nie może stanowić uzasadnienia dla niedopełnienia obowiązków wynikających ze sprawowanego nadzoru nad podległą jednostką organizacyjną.

OCENA CZĄSTKOWA

NIK ocenia pozytywnie działalność Urzędu w zbadanym obszarze, pomimo stwierdzonej nieprawidłowości dotyczącej nieustalenia sposobu przeprowadzenia ewaluacji podsumowującej realizację *Strategii społecznej 2016-2023* oraz niepowołania stałego zespołu jej realizatorów. Funkcjonujące w Gminie w okresie objętym kontrolą strategię obejmowały zagadnienia dotyczące osób starszych. O dostępnych na terenie Gminy formach wsparcia dla osób starszych informowano mieszkańców zarówno osobiście (np. podczas spotkań okolicznościowych i różnego rodzaju wydarzeń) jaki poprzez publikacje zamieszczane na stronach internetowych. W okresie objętym kontrolą zapewniono realizację określonych zadań wspierających i pomocowych - w tym finansowanych z resortowych programów wspierających seniorów AOON, *Opieka wytchnieniowa* oraz *Opieka 75+*. Pozostające do dyspozycji środki finansowe umożliwiały świadczenie pomocy w ramach realizowanych programów, w zakresie adekwatnym do zidentyfikowanych potrzeb.

OBSZAR

2. Prawidłowość i skuteczność realizacji wybranych form opieki w miejscu zamieszkania nad osobami starszymi

Opis stanu faktycznego

2.1 Usługi asystencji osobistej w ramach Programu *Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami* dla jednostek samorządu terytorialnego

Usługi w ramach Programu AOON dla jednostek samorządu terytorialnego w latach 2022-2025 (I-półrocze) świadczone były w ramach obowiązków powierzonych pracownikom *Referatu Rozwoju i Promocji Gminy*.

W ww. okresie wsparciem objęto: w 2022 r. – dwie osoby starsze, w 2023 r. – pięć, w 2024 r. – siedem i w I półroczu 2025 r. – jedenaście osób starszych. W tym czasie nie wystąpił przypadek odmowy udzielenia tego świadczenia. Średni czas

rozpatrywania wniosków/kart zgłoszenia do programu wynosił: 20 dni w 2022 r., 30 dni w 2023 r. i po 14 dni w latach 2024 i 2025.

(akta kontroli str. 281-282)

W latach 2022-2025 (I-półrocze) w Urzędzie wdrożono dwa regulaminy rekrutacji osób do programu AOON⁴⁵. Regulaminy te dotyczyły edycji programu w latach 2023 i 2024. W zarządzeniach wprowadzających ww. regulaminy zawarto informacje na temat programu i odbiorców, do których jest on kierowany, a także opis postępowania kwalifikującego do udziału. W opisie postępowania wskazano termin i sposób składania zgłoszeń, z uwzględnieniem postępowania w przypadku złożenia niekompletnego wniosku. Podano także liczbę godzin przypadających w programie na jednego uczestnika, a także tryb postępowania w przypadku przekroczenia limitu osób chętnych do skorzystania z AOON. Zgodnie z ww. regulaminami, w latach 2023-2024 podczas rekrutacji obowiązywały następujące kryteria: niepełnosprawność w stopniu znacznym oraz niepełnosprawność sprzężona. Ponadto w edycji z 2024 r. obowiązywały dodatkowe kryteria, tj. samotne prowadzenie gospodarstwa domowego (bez żadnej możliwości korzystania ze wsparcia bliskich) oraz samotne prowadzenie gospodarstwa domowego (z ograniczoną możliwością korzystania ze wsparcia bliskich). Dla każdego z tych kryteriów opisano sposób jego udokumentowania i liczbę punktów możliwych do zdobycia, wg których miała zostać utworzona lista rankingowa. Zgodnie z Regulaminami rekrutacyjnymi osoby, którym nie zostały by przyznane usługi z powodu przekroczenia limitu uczestników lub możliwości organizacyjnych i/lub finansowych, miały być wpisywane na listę rezerwową, a w przypadku rezygnacji z udziału osoby zakwalifikowanej do Programu lub z części przyznanych godzin miała być do niego zapraszana kolejna osoba z listy rezerwowej.

W zarządzeniach ustalono także limit godzin usług przypadających na jednego uczestnika, który mógł ulec zwiększeniu w sytuacji, gdy po rekrutacji lub w trakcie realizacji programu pojawiły się godziny niewykorzystane przez innych uczestników. W latach 2022-2025 zwiększenie limitu miało miejsce w 13 przypadkach (z czego jeden w 2022 r., dwa w 2023 r. i 10 w 2025 r.).

W 2022 i w 2025 roku nie wprowadzono gminnych Regulaminów rekrutacyjnych gdyż, jak wyjaśnił Wójt, w 2022 r. liczba chętnych nie była większa od liczby dostępnych miejsc, a godziny asystencji przyznawano, analizując ważność orzeczeń i zgłaszane potrzeby. Z kolei w ramach edycji z 2025 r., po ogłoszeniu naboru wniosków do AOON w dniu 29 lipca 2024 r., dokonano w Gminie wstępnej rekrutacji chętnych poprzez zdiagnozowanie zapotrzebowania na usługi asystenckie. Gmina zamieściła ogłoszenie o naborze na swojej stronie internetowej oraz na stronie GOPS. Ponadto, osoby, które brały udział we wcześniejszych edycjach (lub nie brały udziału, ale wyraziły taką wolę) informowane były również telefonicznie przez pracowników Urzędu o prowadzonym naborze. Osoby, które zgłosiły gotowość udziału na etapie składania wniosku przez Gminę do Wojewody, były brane w pierwszej kolejności

⁴⁵ Wprowadzone zarządzeniami Wójta Gminy Świerklany w sprawie ustalenia Regulaminu rekrutacji do Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2023 i 2024 (odpowiednio): zarządzenie nr W.0050.32.2023 z dnia 10 lutego 2023 r. i zarządzenie nr W.0050.56.2024 z dnia 19 lutego 2024 r. Dalej: „Regulamin rekrutacyjny”.

pod uwagę po podpisaniu umowy na realizację Programu. Takie postępowanie wynikało m.in. ze struktury wniosku o przyznanie środków, w którym wskazano osobno każdą osobę niepełnosprawną wg stopnia niepełnosprawności wraz z godzinami asystencji zakwalifikowaną w wyniku wstępnego naboru w 2024 r.

(akta kontroli str. 279, 294-305, 500-517)

Wszystkie osoby zgłaszające się do udziału w Programie AOON w latach 2022-2025 wypełniały *Kartę zgłoszenia do Programu*⁴⁶. We wszystkich przypadkach poddanych szczegółowemu badaniu⁴⁷ Karty zgłoszenia były podpisane osobiście przez wnioskodawców lub osoby do tego upoważnione.

Każdorazowo Karta zgłoszenia była zgodna ze wzorem stanowiącym załącznik do Programu. Do każdej Karty zgłoszenia dołączona była kopia orzeczenia o niepełnosprawności, bądź orzeczenie lekarza orzecznika ZUS w sprawie ustalenia niezdolności do samodzielnej egzystencji. Pozostałe załączniki, które zostały dołączane do Kart zgłoszenia, różniły się w zależności od edycji Programu⁴⁸.

(akta kontroli str. 500-517, 525-535)

W 2023 r., zgodnie z Regulaminem rekrutacyjnym, wymaganymi załącznikami - oprócz orzeczenia o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności bądź orzeczenia traktowanego na równi z nimi - były oświadczenia uczestników dot. ochrony danych osobowych. W 2024 r. dodatkowo wymagano oświadczenia o formie prowadzenia gospodarstwa domowego. Wszystkie wnioski, zarówno w 2023, jak i 2024 roku, były kompletne.

W latach 2022 i 2025 dodatkowym załącznikiem do wniosku był zakres usług asystenta. W edycji z 2022 r. możliwe było złożenie oświadczenia o samodzielnym wskazaniu asystenta.

W ww. okresie dwie osoby korzystające z Programu AOON składały także wnioski o przyznanie usług opiekuńczych i te usługi zostały im przyznane.

(akta kontroli str. 294-306, 435, 500-517)

We wszystkich przypadkach poddanych analizie, usługami w ramach AOON objęto osoby spełniające warunki udziału, tj. posiadające orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, bądź osoby traktowane na równi do wymienionych zgodnie z art. 5 i art. 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych⁴⁹. Do każdego z poddanych kontroli wniosków dołączono kopię orzeczenia o niepełnosprawności lub kopię orzeczenia lekarza orzecznika ZUS w sprawie niezdolności do samodzielnej egzystencji.

(akta kontroli str. 500-517, 534-535)

⁴⁶ Dalej „Karta zgłoszenia”.

⁴⁷ Szczegółowemu badaniu poddano 25 kompletów dokumentacji związanych z uczestnictwem 13 osób w latach 2022-2025 w programie AOON.

⁴⁸ W przypadku edycji z lat 2023-2024 wymagane załączniki określone zostały w Regulaminach rekrutacyjnych.

⁴⁹ Dz.U. z 2025 r. poz. 913, ze zm.

Decyzje o przyznaniu godzin w ramach Programu AOON podejmowano - w 2022 r. w ramach zespołu ds. realizacji Programu AOON - edycja 2022⁵⁰. Zespół składał się z trzech osób - jednego pracownika Urzędu bezpośrednio zaangażowanego w realizację Programu i dwóch pracowników GOPS. Zadaniem zespołu było m.in. weryfikowanie Kart zgłoszeń i załączonych do nich dokumentów pod kątem zgodności formalnej i merytorycznej z zapisami Programu. Notatki z wynikami weryfikacji ww. dokumentów oraz z proponowaną liczbą godzin asystencji przekazywane były do wiadomości Wójta.

(akta kontroli str. 443-449)

W latach 2023-2024 osobą nadzorującą realizację Programu AOON był pracownik Referatu Rozwoju i Promocji. W ww. latach nadzorujący tworzył protokoły z przyjęcia Kart zgłoszeń zawierające listę rankingową zgłoszeń w oparciu o kryteria przyjęte w Regulaminach rekrutacyjnych. Liczba przyznanych godzin była zależna od liczby uzyskanych punktów. Po podpisaniu przez pracownika i dodatkowym sprawdzeniu przez drugiego pracownika tego Referatu, protokoły przedstawiano do akceptacji Wójta Gminy.

(akta kontroli str. 450-461)

W edycjach AOON z lat 2023 i 2024 liczba zgłoszeń chętnych do udziału w tym Programie była większa od liczby ujętej we wniosku złożonym do Wojewody (w 2023 r. dziewięciu chętnych wobec sześciu osób wykazanych we wniosku, a w 2024 13 wobec 12). Wójt wyjaśnił, że pomimo wystąpienia takiej sytuacji zdecydowano o przyznaniu godzin wszystkim chętnym osobom. Przy podjęciu takiej decyzji kierowano się przede wszystkim dobrem i potrzebami tych osób oraz doświadczeniami z realizacji Programu AOON i *Opieka wytchnieniowa* 2022 i 2023, gdzie zwykle pod koniec roku zostawały niewykorzystane godziny, które można było rozdysonować wśród pozostałych uczestników.

Przygotowanie do realizacji AOON edycja 2025, w zakresie przyjmowania zgłoszeń i określania liczby godzin, zostało rozpoczęte już w sierpniu 2024 r. po ogłoszeniu przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej⁵¹ naboru wniosków. W dniach od 1 do 9 sierpnia 2024 r. pracownicy Referatu Rozwoju i Promocji Gminy kontaktowali się telefonicznie z wszystkimi osobami, które brały udział w poprzednich edycjach Programu, informując o prowadzonym naborze. W wyniku podjętych działań w ramach naboru wstępnego ogłoszonego przez Gminę dla swoich mieszkańców, wpłynęło 21 zgłoszeń od osób zainteresowanych udziałem w AOON. Na podstawie tych zgłoszeń złożono wnioski do wojewody na wsparcie 21 osób. Ze względu na przyznanie przez Wojewodę niepełnej kwoty wnioskowanej dotacji, zmniejszeniu uległa ilość godzin pomocy. Określając ją, pod uwagę wzięto nie tylko sytuację osobistą/funkcjonowanie w środowisku, ale również doświadczenie z lat poprzednich oraz sposób wykorzystania godzin w latach ubiegłych (większość osób skorzystało z programu już w poprzednich edycjach).

⁵⁰ Zarządzenie nr W.0050.68.2022 z dnia 28 marca 2022 r.

⁵¹ Dalej: „Mister RPIPS”.

Godziny zostały określone dla każdej z grup w bardzo zbliżony sposób, z uwzględnieniem stopnia posiadanej niepełnosprawności. Np. osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności z niepełnosprawnością sprzężoną otrzymały od 170 do 210 godzin rocznie. Osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności otrzymały od 140 do 170 godzin rocznie, osoby z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności otrzymały 150 godzin.

(akta kontroli str. 435-439, 456-469)

W latach 2022-2024 osoby, które zgłosiły chęć uczestnictwa w Programie AOON, Urząd pisemnie informował o rozpatrzeniu złożonego wniosku. Informacje takie były przekazywane wnioskującym średnio po ok. 32 dniach w 2022 r., 34 w 2023 r. i 25 w roku 2024. Najdłuższy okres w jakim taka informacja została przekazana, miał miejsce w 2023 r. i wynosił 50 dni.

Przyjmowanie zgłoszeń do edycji Programu AOON w 2025 zostało zapoczątkowane w sierpniu 2024 r., w związku z czym 10 wniosków od osób starszych wpłynęło już w 2024 r. (jeden w 2025 r.). Informacja pisemna o przyznaniu usług AOON została przekazana wszystkim wnioskującym w lutym 2025 r., co spowodowało, że okres oczekiwania na tę informację trwał od trzech do 81 dni (średnio 69 dni).

(akta kontroli str. 279-280, 439, 500-517, 536-538, 582-583)

Wójt wyjaśnił, że przyczyną wydłużonego okresu oczekiwania, liczonego od momentu złożenia wniosku przez uczestnika do wysłania uczestnikowi pisemnej informacji o przyznaniu godzin, była wcześniejsza niż w poprzednich latach decyzja Ministra RPiPS o przyznaniu środków dla Gminy na realizację AOON. Decyzja ta została przekazana Gminie 4 października 2024 r. Z kolei 4 listopada 2024 r. Gmina otrzymała pismo informujące o procedowaniu umów dla JST na realizację AOON wraz z wezwaniem do podjęcia działań dotyczących rekrutacji uczestników na 2025 r. Rekrutacja została przeprowadzona przez Gminę od 8 do 22 listopada 2024 r., czyli jeszcze w roku poprzedzającym rozpoczęcie realizacji Programu.

Ponadto Wójt wyjaśnił, że wydłużenie okresu przekazania informacji było spowodowane oczekiwaniem na podpisanie przez Wojewodę umowy na realizację Programu w 2025 r., gdyż na etapie składania do Wojewody pierwotnego wniosku na realizację AOON w 2025 r. nie było wiadomo kiedy i w jakiej wysokości zostanie podjęta decyzja o udzieleniu środków przez *Ministra RPiPS*. Gmina w swoim wniosku o środki w ramach AOON wskazała termin rozpoczęcia realizacji zadania od 2 lutego 2025 r. Wójt dodał, że od tego dnia rozpoczęto wysyłanie do uczestników informacji o przyznanej liczbie godzin.

(akta kontroli str. 582-583)

Zakres usług, wykazywany w Kartach zgłoszenia uczestników AOON, w latach 2022-2024 nie był wyszczególniany w zawieranych przez Gminę umowach z asystentami. Umowy te zawierały oświadczenie asystenta o zapoznaniu się z treścią programu i zobowiązanie do jego stosowania w edycji 2022 r. oraz oświadczenie asystenta o zapoznaniu się z treścią programu i wzorami kart

zakresu czynności w edycjach 2023-2024. Z kolei w 2025 r. w umowach z asystentami wskazywano zakres wsparcia dla osoby z niepełnosprawnością⁵²

(akta kontroli str. 440, 600-610)

Zakres ten był wskazywany niezależnie od zakresu wskazanego przez uczestników w Karcie zgłoszenia. Do umów dołączano także kserokopie zakresu czynności w ramach usług asystencji osobistej.

(akta kontroli str. 440, 500-517, 531-535, 539-543, 600-610)

Jak wyjaśnił Wójt, asystentom realizującym usługi w ramach AOON, przy podpisywaniu umów przedstawiano kopię wypełnionego przez beneficjenta załącznika do Programu pn. *Karta zgłoszenia zakresu czynności w ramach usług asystencji osobistej*. Tym samym asystent miał świadomość zakresu obowiązków, jakie były do wykonania w ramach podpisanej umowy – zlecenia. W istniejącej dokumentacji za lata 2022-2024 nie było pisemnych potwierdzeń zapoznania się przez asystentów z zakresem wsparcia wskazanym w *Karcie zakresu czynności w ramach usług asystencji osobistej* oraz przyjęcia ich do realizacji. Wójt wyjaśnił, że wcześniejsze edycje Programu nie nakładały takiego obowiązku. Od edycji z 2025 r. *Karta zakresu czynności* stanowi załącznik do umów zawieranych z asystentami. Wójt zapewnił również, że w celu uzyskania większej transparentności podejmowanych działań, oświadczenia lub potwierdzenia zapoznania się z ww. kartą oraz przyjęcia wskazanego w niej zakresu czynności asystenckich będą dołączane do dokumentacji dotyczącej realizacji Programu AOON w 2026 r.

(akta kontroli str. 440, 531-535, 585)

W przypadku dokumentacji poddanej analizie kontrolnej⁵³, zakres zrealizowanej pomocy - z wyjątkiem dwóch przypadków - odpowiadał potrzebom, jakie były zgłaszane w Kartach zgłoszeń.

W pierwszym z tych przypadków, zakres zrealizowanych usług obejmował wsparcie w czynnościach samoobsługowych, w tym higienie osobistej, pomimo że zgodnie z zapisami Karty zgłoszenia uczestnik oczekiwał także wsparcia w prowadzeniu gospodarstwa domowego i aktywności życiowej (np. wyjście na spacer).

Wójt poinformował, że zgodnie z założeniami Programu to uczestnik podejmuje decyzje o zakresie usług (pkt IV.15 Programu AOON edycja 2025 r). Podkreślono również, że zadaniem asystenta nie jest podejmowanie decyzji za osobę z niepełnosprawnością, lecz wyłącznie udzielenie jej pomocy lub wsparcia w realizacji osobistych celów. Wyjaśnił jednocześnie, że wzięto również pod uwagę to, że zarówno asystent jak i uczestnik własnoręcznymi podpisami potwierdzili zakres zrealizowanych zadań na Karcie realizacji usług, a Program

⁵² Wśród rodzajów oczekiwanej pomocy wymieniono m.in wsparcie w zakresie: wykonywania czynności dnia codziennego oraz samoobsługowych uczestnika programu (w tym w utrzymaniu higieny osobistej); prowadzenia gospodarstwa domowego i wypełniania ról w rodzinie; wyjścia, powrotu lub dojazdu z uczestnikiem Programu do wybranych przez uczestnika miejsc; załatwienia spraw urzędowych; korzystania z dóbr kultury (tj. muzeum, teatr, kino, galerie sztuki, wystawy); podejmowania aktywności życiowej i komunikowania się z otoczeniem.

⁵³ Szczegółowemu badaniu poddano faktyczny zakres wykonywanych usług, w przypadku każdej osoby, na podstawie trzech miesięcy ich wykonywania.

jest elastyczny i pozwala uczestnikowi samodzielnie decydować o zakresie realizowanych usług, a także o tym, co w momencie realizacji usługi jest dla niego najistotniejsze. Zaznaczył przy tym, że do Urzędu nie wpłynęły żadne skargi czy uwagi zarówno od asystenta, jak i uczestnika.

W drugim przypadku w Karcie realizacji usług asystenckich ogólnie opisany został zakres udzielonego wsparcia, co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 500-517, 531-535, 584-585)

W większości Kart zgłoszeń składanych w ramach Programu AOON w latach 2022-2025, uczestnicy nie zgłaszali konkretnej oczekiwanej liczby godzin świadczonych usług. W czterech przypadkach (z 13 dokumentacji poddanych kontroli) informacje w tym zakresie zostały podane. W dwóch z nich przyznana liczba godzin odpowiadała oczekiwaniom, a w dwóch pozostałych - liczba przyznanych godzin była niższa.

(akta kontroli str. 500-517, 525-530)

Wójt Gminy wyjaśnił, że powodem przydzielenia mniejszej liczby godzin było przyznanie przez *Ministra RPiPS* mniejszej liczby godzin wsparcia niż Gmina wnioskowała na 2024 r.⁵⁴.

(akta kontroli str. 589)

W latach 2022-2023, w ramach zgłoszeń do programu, wszystkie osoby ubiegające się o przyznanie usług w ramach AOON wskazały asystenta, dołączając do Karty zgłoszenia odpowiednie oświadczenie. W dokumencie tym każdorazowo oświadczano, że wskazywany asystent nie jest członkiem rodziny lub opiekunem prawnym osoby ubiegającej się o wsparcie, oraz że z nią nie zamieszkuje, a także, że jest przygotowany do realizacji usług asystenta osobistego.

W latach 2024-2025 dziewięć z 11 osób ubiegających się o przyznanie usług asystencji osobistej w ramach programu AOON wskazało asystenta w Karcie zgłoszeń, jedna zaś wskazała asystenta już po złożeniu tej Karty w drodze kontaktu telefonicznego z pracownikiem Urzędu⁵⁵. W przypadku jednej osoby zarówno w 2024, jak i 2025 roku, asystent nie został jednoznacznie wskazany w Karcie zgłoszenia⁵⁶. W tym przypadku Wójt zawarł umowę z osobą, która posiadała wymagane doświadczenie, potwierdzone umowami zrealizowanymi w poprzedzającym 2023 r., których zakres obejmował opiekę nad osobami niepełnoprawnymi w stopniu znacznym w miejscu zamieszkania.

(akta kontroli str. 440-441, 500-517)

W latach 2022-2025 w żadnym przypadku limit przyznanych godzin nie przekraczał limitu wskazanego w konkretnych edycjach Programu. Średnia

⁵⁴ Gminy wnioskowała o 3 850 godzin, a w wyniku zmniejszenia przed podpisaniem umowy kwoty wsparcia liczba godzin została zredukowana do 1 814.

⁵⁵ Na tę okoliczność została sporządzona notatka służbowa dołączona do dokumentacji wniosku.

⁵⁶ W Karcie zgłoszenia z 2024 r. nie odznaczono, że ubiegający się o świadczenie wskazuje asystenta, natomiast w Karcie zgłoszenia z 2025 r. odznaczono, że ubiegający się o świadczenie wskazuje asystenta, jednak nie podano jego imienia i nazwiska.

liczba godzin przyznanych usług wynosiła: w 2022 r. - 150 godz., w latach 2023-2024 - ok. 137 godz., w 2025 r. - ok. 185 godz. W sześciu przypadkach (z 25 poddanych kontroli) nie wykorzystano wszystkich godzin przyznanych usług.

(akta kontroli str. 500-517)

Jak wyjaśnił Wójt, przyczynami niewykorzystania przyznanych godzin asystencji były: śmierć uczestniczek Programu, stan zdrowia asystentów, rezygnacja uczestnika oraz ustalenia dokonane bezpośrednio między asystentem a uczestnikiem.

(akta kontroli str. 583-584)

Koszt wynagrodzenia asystenta za jedną godzinę zegarową usługi asystencji osobistej w żadnej z objętych badaniem edycji nie przekroczył zakładanych limitów wskazanych w Programach, tj. 40 zł brutto w edycji 2022 i 2023 oraz 50 zł brutto w edycjach 2024 i 2025.

(akta kontroli str. 500-517, 547-572)

W ramach Programu AOON rozliczano przede wszystkim koszty godzin wynagrodzenia z tytułu świadczenia usług asystencji osobistej. W przypadku pięciu z 13 badanych rozliczeń⁵⁷, wykazano także koszty związane z realizacją usług, tj. dojazdami; ubezpieczeniami; zakupem biletów wstępu na różne wydarzenia kulturalne, rozrywkowe, sportowe lub społeczne. Największa grupa kosztów mieściła się w przedziale 50-100 zł miesięcznie (ok. 45%). Koszty poniżej 50 zł to 36%, natomiast koszty powyżej 100 zł to ok. 18%. W żadnym z rozliczeń nie przekroczono zakładanego limitu, tj. kwoty 300 zł miesięcznie w 2022 roku oraz 300 zł lub 500 zł (na asystenta, który wykonuje usługę asystencji osobistej dla więcej niż jednej osoby niepełnosprawnej oraz gdy koszty te związane są ze świadczeniem usług asystencji osobistej dla więcej niż jednej osoby niepełnosprawnej) w przypadku edycji 2023-2025.

(akta kontroli str. 500-517)

W latach 2022–2025 dwie osoby korzystające z Programu AOON składały wnioski o przyznanie usług opiekuńczych i te usługi zostały im przyznane.

(akta kontroli str. 500-517)

Jak wyjaśnił Wójt Gminy, przyczyną skorzystania przez dwie uczestniczki zarówno z Programu jak i usług opiekuńczych były indywidualne decyzje tych osób, w które Gmina nie może ingerować. Usługi te mogą być realizowane niezależnie od siebie.

(akta kontroli str. 435, 584)

W przeważającej mierze asystenci rzetelnie prowadzili wymaganą dokumentację. Każdorazowo znajdowały się w niej wypełnione karty realizacji usług, w których odrębnie dla każdego dnia wpisywano zrealizowane usługi. Każda pozycja w kartach realizacji była podpisywana przez asystenta oraz uczestnika programu. W kilku przypadkach nie wprowadzono informacji

⁵⁷ Badaniem objęto trzymiesięczny okres rozliczeń dla każdego z asystentów.

o miejscu realizacji usługi, co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Ewidencje przebiegu pojazdów, które dołączono do dokumentacji, sporządzono zgodnie z wzorem, w sposób czytelny i adekwatny do kart realizacji usług.

(akta kontroli str. 500-517)

W okresie objętym kontrolą tylko raz (w 2023 r.) miała miejsce sytuacja, w której jeden asystent prowadził usługi na rzecz dwóch osób. Usługi te nie były jednak prowadzone w tym samym czasie – luka czasowa pomiędzy usługami świadczonymi na rzecz różnych osób wynosiła trzy godziny. W pozostałych przypadkach asystenci świadczyli usługi jedynie dla jednej starszej osoby z niepełnosprawnościami.

(akta kontroli str. 497-498, 500-517)

W latach 2022-2025 liczba osób korzystających z Programu AOON rosła z każdą kolejną edycją. W 2022 r. z programu skorzystały dwie osoby, w 2023 r. pięć, w 2024 r. siedem, a w 2025 r. 11. Wszystkie osoby przystępujące do programu składały ponowne zgłoszenia w jego kolejnych edycjach. Jednokrotnie w AOON udział wzięło sześć osób (z czego cztery w edycji 2025 i dwie w edycji 2023), w dwóch edycjach udział wzięły cztery osoby, w trzech edycjach jedna osoba i w czterech edycjach dwie osoby.

W czasie trwania Programu AOON żadna osoba nie składała wniosku o skierowanie do DPS.

(akta kontroli str. 281-282, 499-517)

W ramach każdej edycji Programu AOON dokonywano oceny udzielonego wsparcia. W 2022 r. przeprowadzano ankiety telefoniczne wśród wszystkich (dwóch) uczestników w oparciu o opracowany kwestionariusz wywiadu. W 2023 r. przeprowadzono wizytę kontrolną w miejscu zamieszkania jednej z uczestniczek. W latach 2024 i 2025 również przeprowadzono wizyty kontrolne w miejscu zamieszkania uczestników. Ich liczba wynikała z wielkości otrzymanej kwoty dofinansowania i została wskazana w korespondencji skierowanej przez Wojewodę Śląskiego⁵⁸. W 2024 r. Gmina została zobowiązana do przeprowadzenia dwóch kontroli, zaś w 2025 r. do czterech. Wszystkie kontrole zostały przeprowadzone, a ich przebieg został udokumentowany, przy czym nie wszystkie dotyczyły osób starszych.

Wojewoda nie wskazywał sposobu, zakresu i formy przeprowadzenia kontroli. W 2024 r. skontrolowano dwóch uczestników Programu w wieku poniżej 60 lat. W 2025 r. przeprowadzono dwie kontrole dotyczące osób starszych. W obu przypadkach beneficjenci wskazali, że liczba przyznanych w programie godzin mogłaby być większa zgodnie z potrzebami osoby z niepełnosprawnością.

(akta kontroli str. 439, 470-481, 518-524)

Wójt wyjaśnił, że Gmina uwzględniła powyższe potrzeby w złożonym do Wojewody we wrześniu 2025 r. wniosku o przyznanie środków na realizację

⁵⁸ Pisma: PSXI.946.5.7 Z dnia 4 czerwca 2024 r. i PSXI.946.5.2025 z dnia 5 czerwca 2025 r.

Programu AOON w 2026 r. Dodał, że w tym wniosku wskazano dla obu uczestniczek maksymalną liczbę godzin przewidzianą w Programie w związku z ich stopniem niepełnosprawności, tj. 840 godzin/osobę/rok.

Poinformował również, że dodatkowo oceny udzielanego wsparcia dokonywano w ramach bezpośrednich kontaktów i rozmów z uczestnikami Programu, np. przy składaniu dokumentów na kolejny rok funkcjonowania Programu. Również w takich przypadkach nie stwierdzono nieprawidłowości przy realizacji usług asystenckich.

(akta kontroli str. 439, 584)

2.2 Nadzór i kontrola nad realizacją usług dla seniorów oraz ich jakością.

Zgodnie z wyjaśnieniami Wójta Gminy, sprawowany przez niego nadzór nad działalnością GOPS w okresie objętym kontrolą polegał przede wszystkim na regularnych, bieżących rozmowach z kierownikiem GOPS, dotyczących spraw jednostki, jej potrzeb oraz realizowanych zadań, zwłaszcza tych wykraczających poza udzielone kierownikowi pełnomocnictwo. Zaznaczył przy tym, że w związku z utrzymywaniem przez pracowników GOPS stałych kontaktów z osobami starszymi i ich rodzinami, byli oni najlepiej zorientowani co do indywidualnych potrzeb i posiadali specjalistyczną wiedzę w zakresie przepisów i programów pomocy społecznej.

W okresie objętym kontrolą, w GOPS nie były przeprowadzane przez Urząd kontrole w zakresie opieki nad osobami starszymi w formie usług opiekuńczych.

(akta kontroli str. 586, 590)

Jakość sprawowanej opieki nad osobami starszymi w ramach każdej edycji Programu AOON Wójt weryfikował poprzez dokonywanie ocen udzielonego wsparcia. Jak poinformował, oprócz powyższej oceny nie kontrolował GOPS w zakresie jakości opieki nad osobami starszymi z uwagi na brak występowania zgłoszeń dotyczących nieprawidłowości w tym zakresie. Zaznaczył przy tym, że z uwagi na wiejski charakter Gminy, mieszkańcy mają stosunkowo łatwy dostęp do bezpośredniego spotkania z Wójtem czy jego zastępcą, kiedy to mogą zgłaszać swoje uwagi bądź potrzeby.

(akta kontroli str. 518-524, 587)

Wójt wskazał także, że posiadał bieżącą wiedzę co do jakości opieki nad osobami starszymi pozyskiwaną poprzez bieżące rozmowy z kierownikiem GOPS czy też bezpośrednie kontakty z mieszkańcami⁵⁹. Dodał również, że w latach objętych kontrolą w UG w Świerklanach nie odnotowano skarg na jakość usług opiekuńczych dla osób starszych w ramach realizowanych programów AOON oraz *Opieka wytchnieniowa*.

(akta kontroli str. 279, 587)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

⁵⁹ Np. osobiste w Urzędzie, na zebraniach wiejskich, spotkaniach organizowanych przez klub seniora, koło gospodyń wiejskich, zespoły „Paulinki” i „Karolinki”, koło emerytów i rencistów.

Brak w jednej karcie realizacji usług szczegółowego opisu zrealizowanych zadań oraz w sześciu adresu ich wykonywania.

W jednym przypadku na 25 (4%) badanych dokumentacji nie opisano szczegółowo zrealizowanych usług. Dotyczyło to realizacji zadań asystenckich dla jednej osoby w 2025 r., w przypadku których asystent w karcie realizacji usług wpisał w odpowiedniej kolumnie jedynie „asystent osobisty”.

Z kolei w sześciu Kartach realizacji usług (po dwie z lat 2023-2025) na 25 (24%) szczegółowo badanych dokumentacji nie podano adresu realizacji usług asystenckich.

(akta kontroli str. 500-517)

Wójt wyjaśnił, że ogólny opis realizowanych usług przyjęto w Urzędzie, ponieważ występował jednorazowo, a w pozostałych przypadkach asystenci opisywali zwykle konkretne działania. Taki sposób opisu realizowanych czynności asystenckich został także przyjęty, ponieważ każdy asystent przed podpisaniem umowy akceptował zakres obowiązków wskazany w Kartach zakresu czynności asystenckich. Na realizowanie określonego zakresu czynności przez tego asystenta wskazywał również brak ze strony beneficjentki sygnałów czy skarg na jego niewłaściwą pracę. Z kolei przyjęcie sześciu kart realizacji usług bez wskazanego adresu ich wykonywania spowodowane było charakterem czynności opisanych w tych kartach, wskazujących na możliwość ich realizacji tylko w miejscu zamieszkania beneficjentów. Wójt zapewnił także, że realizując Program w 2026 r. Gmina zobowiąże asystentów do szczegółowego opisywania wykonanych czynności.

(akta kontroli str. 500-517, 531-535, 547-578, 584-585)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Urzędu w skontrolowanym obszarze pomimo incydentalnego nierzetelnego wypełniania przez asystentów kart realizacji usług. Usługi asystenckie w ramach realizowanych kolejnych edycji AOON były przyznawane zgodnie z obowiązującymi zasadami, na podstawie zgłaszanych potrzeb i oczekiwań. Decyzje o wymiarze i zakresie przydzielanych usług podejmowano w Gminie każdorazowo w oparciu o informacje zawarte w złożonych Kartach zgłoszeń, bez zbędnej zwłoki. Sporządzona przez asystentów uczestniczących w programie dokumentacja prowadzona była w sposób umożliwiający potwierdzenie udzielenia określonych świadczeń.

IV. Uwagi i wnioski

Uwagi W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, zwraca uwagę na potrzebę zapewnienia skutecznego nadzoru nad realizacją założeń strategii rozwiązywania problemów społecznych, w szczególności nad przeprowadzaniem ewaluacji zrealizowanych zadań i osiągniętych celów oraz wykorzystania jej wyników podczas kontynuacji działań związanych z osobami starszymi,

oraz wnosi o:

Wnioski zapewnienie wypełniania przez asystentów kart realizacji usług zgodnie z wymaganą szczegółowością.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje *prawo zgłoszenia* na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach]. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania
uwag i wykonania
wniosków Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

Zgodnie z art. 98 ustawy o NIK, kto nie informuje bądź niezgodnie z prawdą informuje o wykonaniu wniosków pokontrolnych, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono i opatrzone podpisem własnoręcznym w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach: jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Katowice, dnia 14 listopada 2025 r.

Kontroler

Najwyższa Izba Kontroli

Dariusz Bienek

Delegatura w Katowicach

Gł. specjalista kontroli państwowej

.....